

Starfsstöð	Heimilisfang	Viðstaddir			
FE-1207 Arnarlax - Gileyri	Strandgötu 1 465 Bíldudalur	Jonny Indergaard FW manager Albert Amer Stöðvarstjóri			
Tilefni	Eftirlit framkvæmt	Dagsetning skýrslu	Tímar við úttekt	Viðbótartímar	Yfirvinna
Reglubundin skoðun	21.10.2024	18.11.2024	10	0	0

Skoðuð voru og tekin afstaða til 11 skoðunatriða af 16. Gerðar eru kröfur um úrbætur í 8 skoðunatriðum, þar af 1 Alvarleg frávik og 7 Frávik. Nema annað sé tekið fram þá er veittur frestur til næstu reglubundinnar skoðunar samkvæmt áhættumati. Úrbótum skal lokið eins fljótt og auðið er.

Frestur til úrbóta

Næsta reglubundna skoðun

Alvarlegt frávik	Frávik
5.1.4 Viðbragðsáætlanir (rekstrarleyfi>20.tonn)	4.2.1 Yfirlit yfir fiskeldisstöð á landi
	4.3.2 Búnaður til að endurheimta fisk
	5.1.1 Gæðahandbók sjókvíaldisstöðva
	5.1.2 Þjálfun starfsfólks (rekstrarleyfi>20.tonn)
	5.1.3 Verklagsreglur (rekstrarleyfi>20.tonn)
	5.1.5 Innra eftirlit (rekstrarleyfi>20.tonn)
	5.1.6 Innri úttektir - sannprófun (rekstrarleyfi>20.tonn)

Niðurstaða eftirlits

Eftirlitsmenn Matvælastofnunar, Jónína Guðmundsdóttir og Nancy Rut Helgadóttir, fóru í reglubundið eftirlit hjá Arnarlax að Gileyri þann 21. október 2024. Gengið var um fiskeldisstöð og eldisker yfirfarin ásamt því að varnir gegn stroki voru skoðaðar.

Eftirlitsmenn óskuðu eftir að fá að sjá gæðaskjöl á skrifstofu fiskeldisstöðvarinnar. Viðstaddir áttu erfitt með að sækja umbeðin gögn úr gæðakerfi og í flestum tilfellum gátu þeir ekki sýnt umbeðin gögn. Þar sem enginn gæðafulltrúi er að störfum hjá Gileyri bendir Matvælastofnun á að gott væri ef stöðvarstjóri fengi viðeigandi þjálfun í gæðakerfi fyrirtækisins eða þau gæðaskjöl sem þurfa að vera til staðar í eftirliti Matvælastofnunar séu útprentuð og aðgengileg á skrifstofu stöðvarinnar.

Kallað var eftir frekari upplýsingum úr gæðahandbók og framleiðsluskýrslum sem voru yfirfarnar af starfsmönnum Matvælastofnunar á skrifstofu.

Athugið að þessi skýrsla tekur til þeirra atriða sem tekið var eftir þann dag sem eftirlitið fór fram sem og fyrirliggjandi gagna úr öðru opinberu eftirliti. Í samræmi við 13. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 **er þér veittur 14 daga frestur** frá dagsetningu þessarar **skýrslu til að koma á framfæri andmælum við innihald hennar. Andmæli berist skriflega** sem bréf til Matvælastofnunar Austurvegi 64, 800 Selfossi eða með tölvupósti á **mast@mast.is**.

Um gjaldtöku fyrir eftirlit og aðra gjaldskylda starfsemi Matvælastofnunar s.s. útgáfu leyfa, vottorða, skráningar o.fl. fer skv. gjaldskrá nr. 590/2024. Krafa birtist í netbanka og reikningur er birtur á Ísland.is.

Starfsstöð

Arnarlax - Gileyri
Strandgötu 1
465 Bíldudalur
Staða: Í gildi
Kennitala: 5803100600

Starfsemi

Frumframleiðsla - Þáttur VI - SS - Seiðastöð - 1 2

Tengiliðir

Johnny Indergaard	8340611	johnny@arnarlax.is	Freshwater Manager
Silja Baldvinsdóttir	6167815	silja@arnarlax.is	Gæðastjóri
Albert Amer Cid		albertamer@alax.is	Stöðvarstjóri

4 - Byggingar, búnaður og eldissvæði

4.2 - Landeldi

12 og 19.gr. reglugerðar 540/2020 og skilyrði rekstrarleyfis

4.2.1 Yfirlit yfir fiskeldisstöð á landi

Sett inn: 25.10.2024

Matvælastofnun óskaði eftir að fá sent yfirlit yfir fiskeldisstöðina, eldiseiningar, stærð eldiseininga, frárennsli og varnir gegn stroki í frárennsli. Stofnunni bárust ekki yfirlit af frárennsli úr gólfi, tromlusíu og frárennsli utandyra.

4.2.2 Eldisbúnaður og fiskheldni

Sett inn: 25.10.2024

Þegar gengið var um stöðina vantaði rist í niðurfall í frumfóðrunarbyggingu því var ekki um að ræða tvöfalda vörn þar sem tromlusía var ekki í notkun á þessum tíma. Sama dag og eftirlit fór fram sendi eftirlitsþegi mynd sem sýnir að rist er komin yfir niðurfallið. Matvælastofnun bendir á mikilvægi þess að ristar séu ávalt hafðar yfir niðurföllum.

4.3 - Strok

45.gr. og viðauki IV. í reglugerð nr. 540/2020

4.3.2 Búnaður til að endurheimta fisk

Sett inn: 25.10.2024

Við skoðun á netum komu í ljós að til staðar voru net með tvennskunar möskvastærðum, báðar möskvastærðir voru of stórar miðað við minnsta fisk sem var í stöðinni við eftirlit. Matvælastofnun bendir á að gott væri að viðhafa reglulega verklega þjálfun í viðbrögðum við stroki og notkun á netum.

4.3.1 Viðbragðsáætlun vegna stroks

Sett inn: 25.10.2024

Uppfæra þarf viðbragðsáætlun um strok. Ekki þarf að vera til staðar rökstuddur grunur um strok aðeins grunur. Breyta þarf netfangi varðandi strok í fiskeldi@mast.is.

5 - Gæðastjórnun og innra eftirlit

5.1 - Skipulag, verklag, viðbragðsáætlanir og innra eftirlit

47. - 50.gr. og viðauki III. í reglugerð nr. 540/2020

5.1.4 Viðbragðsáætlanir (rekstrarleyfi>20.tonn)

Sett inn: 25.10.2024

Eftirlitsmenn óskuðu eftir að fá að sjá viðbragðsáætlanir um tímabundna og varanlega rekstrarstöðvun og massadauða. Viðstaddir gátu ekki sýnt umbeðnar viðbragðsáætlanir og var því óskað eftir að fá þær sendar í tölvupósti. Matvælastofnun yfirfór viðbragðsáætlanir á skrifstofu. Viðbragðsáætlun vegna varanlegrar og tímabundinnar rekstrarstöðvunar er ekki nægjanlega ýtarleg. Viðbragðsáætlun vegna massadauða uppfyllir ekki skilyrði sem gerð eru til viðbragðsáætlana, þ.e. markmið, ábyrgð, tíðni, viðmiðunarmörk og aðgerðir til úrbóta. Í viðbragðsáætlun vegna massadauða er vísað í verklag vegna neyðarslátrunar, þar kemur fram að ef farga þurfi fiski sé

það gert í samráði við dýralækni og yfirdýralækni MAST. Aflífa skuli fisk hratt og örugglega með innblöndun CO₂ í lokaðri lest brunnbáts. Matvælastofnun bendir á að samráð skal vera við sérgreinadýralækna fiskeldis þegar upp koma slík tilfelli. Jafnframt bendir stofnunin á að óheimilt er að nota innblöndun CO₂ við aflífun á fiski með þeim hætti sem lýst er í verklagi.

5.1.1 Gæðahandbók sjókvíaeldisstöðva

Frávik

Sett inn: 05.03.2024

Matvælastofnun óskaði eftir staðfestingu á að árlegur fundur hafi farið fram með öllum starfsmönnum stöðvarinnar þar sem farið er yfir gæðahandbók þar sem breytingar eru kynntar auk nýrra áherslna sem gerðar hafa verið. Matvælastofnun barst pdf skjal með glærum, dagsetning fundarins kom ekki fram ásamt því að staðfestingu starfsmanna fyrir þátttöku fundar vantar.

5.1.2 Þjálfun starfsfólks (rekstrarleyfi>20.tonn)

Frávik

Sett inn: 25.10.2024

Nýliðaðþjálfun: Ekki var sýnt fram á að nýliðar fái eftirfarandi þjálfun við upphaf starfs:

- Kynning á gæðastjórnunarkerfi fyrirtækis
- Varnir gegn stroki
- Viðbrögð við stroki

Tilgreina þarf innan hvaða tímamarka þjálfun skal lokið.

Matvælastofnun barst ekki fullnægjandi þjálfunarskrá starfsmanna.

5.1.3 Verklagsreglur (rekstrarleyfi>20.tonn)

Frávik

Sett inn: 25.10.2024

Eftirlitsmenn óskuðu eftir að fá að sjá verklagsreglur um losun á dauðfisk úr kerjum, hreinsun á kerjum, flokkun seiða í stöð, flutning á fiski-í og úr stöð og bólusetningu þegar eftirlit átti sér stað. Viðstaddir gátu ekki sýnt umbeðnar verklagsreglur og var því óskað eftir að fá þær sendar í tölvupósti. Matvælastofnun yfirfór verklagsreglur á skrifstofu.

Matvælastofnun bendir á að verklagsregla sem send var fyrir hreinsum á kerjum er verklagsregla fyrir Fjallalax.

Verklagsregla vegna flokkunar og flutnings á fisk eru ófullnægjandi, ekki kemur fram ef viðbrögðin skulu vera ef frávik koma upp s.s. barki rofnar eða stíflast.

Verklagsregla vegna bólusetningar barst ekki þar sem rekstrarleyfishafi vísaði til þess að bólusetningu seiða væri úthýst og utanaðkomandi teymi sæi um þá vinnu. Matvælastofnun bendir á verklag þarf ávalt að vera til staðar og rekstrarleyfishafi þarf að viðhafa gæðaeftirlit á þessum þætti.

5.1.5 Innra eftirlit (rekstrarleyfi>20.tonn)

Frávik

Sett inn: 25.10.2024

Rekstrarleyfishafi sýndi ekki fram á að verklag væri til staðar fyrir innra eftirlit. Vísaði rekstrarleyfishaf til innri úttektar- sannprófunar því til staðfestingar. Matvælastofnun telur það ekki fullnægjandi, rekstrarleyfishafi þarf að hafa til staðar verklag hvað varðar innra eftirlit.

5.1.6 Innri úttektir - sannprófun (rekstrarleyfi>20.tonn)

Frávik

Sett inn: 25.10.2024

Matvælastofnun barst síðasta sannprófun rekstrarleyfishafa, í henni er ekki að finna tímasetta úrbótaráætlun fyrir þau atriði sem þörfuðust frekari úrbóta.

Samkvæmt sannprófuninni er ljóst að rekstrarleyfishafi fer ekki eftir eigin verklagi, meðal annars hvað varðar fjölda neta.

Eftirfarandi skoðunaratriði voru skoðuð og reyndust í lagi

Nancy Rut Helgadóttir
nancy.helgadottir@mast.is
Sérfræðingur
8486043

Lagagrunnur eftirlits

Eftirlit með fiskeldi er samkvæmt lögum nr. 71/2008 um fiskeldi. Löggjöfin fjallar um eftirlit og leyfisveitingar rekstrarleyfa til fiskeldis. Nánari ákvæði hafa verið sett fram í reglugerð nr. 540/2020 um fiskeldi.

Markmið laga um fiskeldi er að skapa skilyrði til uppbyggingar fiskeldis og efla þannig atvinnulíf og byggð í landinu, stuðla að ábyrgu fiskeldi og tryggja verndun villtra nytjastofna. Skal í því skyni leitast við að tryggja gæði framleiðslunnar, koma í veg fyrir hugsanleg spjöll á villtum nytjastofnum og lífríki þeirra og tryggja hagsmunum þeirra sem nýta slíka stofna. Til að ná því markmiði skal tryggt að eldisbúnaður og framkvæmd í sjókvíaelði standist ströngustu staðla sem gerðir eru fyrir fiskeldismannvirki í sjó.

Athugasemdir geta fengið þrenns konar vægi skv. eftirfarandi:

LS = Lagfært á staðnum:

Þegar gerð er athugasemd við starfsemi sem víkur frá ákvæðum laga eða reglugerða, sem hægt er að lagfæra á meðan skoðun fer fram eða tilvíkið það lítilfjórlegt að það verður augljóslega lagfært strax að lokinni skoðun.

F = Frávik:

Þegar gerð er athugasemd við starfsemi sem víkur frá ákvæðum laga eða reglugerða. Skoðunarmaður metur umfang og alvarleika athugasemdar og metur frest til úrbóta út frá gefnum forsendum.

A = Alvarlegt frávik:

Þegar gerð er athugasemd við starfsemi sem víkur alvarlega frá ákvæðum laga, reglugerða, rekstrarleyfis eða þegar augljós hættu á slysasleppingu er fyrir hendi. Úrbótum skal ljúka að hámarki innan 7 virkra daga, en ef athugasemdin gefur tilefni til, er gripið til þvingunarúrræða strax. Athugasemdin krefst að jafnaði skjótrar eftirfylgni.

Eftirfylgni-, þvingunaraðgerðir:

Ef athugasemd sem fékk LS eða sambærileg er aftur til staðar í næstu skoðun, fær athugasemdin dæminguna F. Verklag eftirlitsmanna MAST er sem hér segir, þegar úrbætur eru ekki gerðar innan tilskilinnna fresta.

Athugasemd með F dæmingu.

- Heimsókn 1 – reglubundin: Úrbótum skal ljúka fyrir tilskilinn frest sem fram kemur í skoðunarskýrslu. Frestur til úrbóta er að hámarki 3 mánuðir, nema að um verulega umfangsmiklar framkvæmdir sé að ræða.
- Heimsókn 2 – eftirfylgni: Veita má viðbótarfrest til úrbóta til skamms tíma, þó að hámarki 1 mánuð. Skoðunaratriði fær enn dóminn F en jafnframt er dæmt A í skoðunaratriði 6.1. Skoðunarmaður bendir stjórnanda/ábyrgðarmanni á að þvingunarúrræðum verði beitt verði úrbótum ekki sinnt (VII. Kafli - lög nr. 71/2008)
- Heimsókn 3 – eftirfylgni: Skoðunaratriði fær dóminn F en dæmt er A í 6.1. Veittur er frestur lengst til 7 daga, andmælaréttur er veittur á vettvangi. Eftir það fær stjórnarsýslusvið MAST skoðunarskýrsluna og þvingunar-efitirfylgni ferill (VRF-022) tekur við.

Athugasemd með A-dæmingu.

- Heimsókn 1 – reglubundin: Veittur frestur til úrbóta er lengstur 7 dagar, eða ef við á, fær stjórnarsýslusvið MAST skoðunarskýrsluna og verkferill við beitingu þvingunarúrræða tekur við (VRF-022). Skoðunarmaður bendir stjórnanda/ábyrgðarmanni á að þvingunarúrræðum verði beitt verði úrbótum ekki sinnt (VII. Kafli – lög nr. 71/2008). Andmælaréttur er veittur á vettvangi.
- Heimsókn 2 – eftirfylgni: Skoðunaratriði fær dóminn A og jafnframt er dæmt A í skoðunaratriði 6.1. Stjórnarsýslusvið MAST fær skoðunarskýrsluna og verkferill við beitingu þvingunarúrræða tekur við (VRF-022). Stjórnarsýslusvið MAST fylgir eftir skoðunarskýrslu vegna endurkomu og sem inniheldur dóminn A í 6.1. Stjórnarsýslusviðið stýrir framkvæmd þvingunar. Stjórnanda er kynnt ákvörðun um þvingunaraðgerðir. Mál sem komast á þetta stig fá síðan lögformlega meðhöndlun hjá MAST. [VRF-022]

Þvingunaraðgerðir geta t.d. verið:

- Dagsektir
- Úrbætur á kostnað rekstrarleyfishafa
- Afturköllun rekstrarleyfis